
Vražda manželů Marstonových

Nina de Gramont

Řekla jsem Archiemu, že není vhodný čas, aby opustil svoji ženu, ale nemyslela jsem to vážně. Co se mě týkalo, tak tahle šaráda trvala už moc dlouho. Bylo načase zahrát vítěznou hru. Ale jemu se líbilo, když věci vypadaly jako jeho vlastní nápad, proto jsem protestovala:

„Je příliš křehká,“ prohlásila jsem. Agatha se dosud nevzpamatovala ze smrti své matky.

„Clarissa zemřela před řadou měsíců,“ namítl Archie. „A moje žena bude řídit stejně, bez ohledu na to, kdy jí o nás povím.“ *Křehká* byl nejspíš poslední výraz, který by někdo v souvislosti s Agathou použil. Archie seděl za velkým mahagonovým stolem ve své londýnské kanceláři, přímo ztělesnění pompéznosti a moci. „Všichni nemůžou být šťastní,“ vysvětloval. „Vždycky má někdo prostě smůlu a mě už unavuje být věčně tím nešťastníkem.“

Seděla jsem na kožené židli proti němu, obvykle vyhrazené pro finančníky a obchodníky. „Miláčku.“ Můj hlas nikdy nebude znít tak vznešeně jako Agatin, ale přinejmenším se mi podařilo zbavit přízvuku východního Londýna. „Potřebuje víc času, aby se vzpamatovala.“

„Je dospělá.“

„Matku člověk postrádá bez ohledu na věk.“

„Jsi příliš shovívavá, Nan. Nadmíru laskavá.“

Usmála jsem se, jako by to byla pravda. Tři věci Archie nenáviděl nejvíc na světě: nemoc, slabost a smutek. Aby Agatě poskytl čas na zotavenou, na to neměl dost trpělivosti. Proto jsem jako jeho milenka bývala vždycky veselá. Povznesená a nad věcí. Dokonalý kontrast s jeho ne zcela oklamanou a žalem zkroušenou manželkou.

Zatvářil se mnohem přívětivěji a v koutcích úst mu zacukal úsměv. Jak říkají Francouzi: „Šťastní lidé nemají žádnou minulost.“ Archie po té mojí nikdy nepátral. Chtěl mě mít takovou, jaká jsem dnes – rozzářenou a ochotnou. Uhladil si vlasy dlaní, ačkoliv vůbec nebyl rozčuchaný. Všimla jsem si, že na spáncích začíná šedivět. Přidávalo mu to na důstojnosti. V mém vztahu s Archiem mohl být prvek zjištění, ale to neznamená, že bych si ho nemohla užít. Byl vysoký, pohledný a zamiloval se do mě.

Zvedl se od stolu, obešel ho a poklekl přede mnou.

„Archie.“ Schválně jsem se na něho zamračila. „Co kdyby někdo přišel?“

„Nikdo nepřijde.“ Objal mě rukama kolem pasu a položil mi hlavu do klína. Měla jsem na sobě plisovanou sukni, propínací halenku, dlouhý volný pletený kabátek a punčocháče. Falešné perly a nový klobouček. Pohladila jsem Archieho po hlavě. Tiskl se ke mně tváří a já jsem ho něžně odstrčila.

„Tady ne,“ napomenula jsem ho, ale bez naléhavosti. Hlavně vesele, vesele, vesele. Jsem dívka, která nikdy v životě nebyla nemocná ani smutná.

Archie mě políbil. Chutnal po tabáku z dýmky. Sevřela jsem v prstech klopky jeho saka a nic jsem nenamítala, když vzal do dlaně moje ňadro. Dnes večer se vrátí domů ke své ženě. Jestli mám pokračovat v pečlivě naplánovaném směru, potom bude nejlepší, když ho k ní pošlu, dokud mě má plnou hlavu. Houbička namočená v chininsulfátu, kterou jsem dostala od své mladší vdané sestry, ve mně držela stráž a chránila mě před těhotenstvím. Nikdy jsem se s Archiem nesešla, abych nebyla důkladně připravená na všechny eventuality, ale tentokrát byla moje opatrnost zbytečná. Cudně mi uhladil sukni a pečlivě srovnal sklady, potom se zvedl a vrátil se za stůl.

Sotva usedl na židli, dovnitř vešla Agatha. Zlehka zaklepal na dveře v téže chvíli, kdy je otevřela. Na koberci tlumeně zaduněly její rozumně zvolené podpatky. Bylo jí šestatřicet a kdysi zářivé nazrzlé vlasy časem vybledly. Byla o několik centimetrů vyšší než já a skoro o deset let starší.

„Agatho,“ napomenul ji ostře Archie, „mohla jsi zaklepat.“

„Ach, Archie. Tohle není šatna.“ Nato se ke mně otočila. „Och, slečna O’Deaová. Vás jsem tu nečekala.“

Archieho strategie vždycky spočívala v tom, že mě neschovával. Pravidelně jsem bývala zvána na večírky, a dokonce i na víkendy k nim domů. Před šesti měsíci by mou přítomnost ve své kanceláři přinejmenším něčím omluvil. *Stan mi sem Nan poslal, aby mi vypomohla*, řekl by například. Stan

byl můj zaměstnavatel v Imperial British Rubber Company. Přátelil se s Archiem, ale nikdy nikomu nic nepůjčil.

Tentokrát jí manžel žádné vysvětlení nenabídl, přestože tu nemám co pohledávat. Agatino obočí vystřelilo vzhůru, když si uvědomila, že se ani neobtěžuje uchýlit k žádnému ze svých úskoků. Aby si zachovala tvář, obrátila se ke mně.

„Jenom se na nás podívejte.“ Ukázala na své oblečení a potom na moje. „Jsme jako dvojčata.“

Musela jsem se ovládat, abych se nedotkla tváře. Uvědomovala jsem si, že divoce rudnu. Co kdyby přišla o dvě minuty dřív? Zase by zarputile předstírala, že nic netuší, jako právě teď?“

„Ano,“ přikývla jsem. „To je pravda.“

Tuto sezónu měla dvojče každá žena v Londýně, protože jsme se všechny strojily ve stejném stylu a nosily vlasy v délce po ramena. Jenže Agatha na sobě měla model od Chanelu a její perly rozhodně nebyly falešné. Avšak nestavěla se k těmto rozdílům s opovržením, pokud si jich vůbec všimla. Nepatřila k lidem, kteří druhými pohrdají, což byla ctnost, která se jí v mém případě nevyplatila. Ani jednou nenamítla nic proti tomu, aby se do jejich kruhů vešla dcera úředníka a pouhá sekretářka. „Přátelil se se Stanovou dcerou,“ sdělil jí Archie. „Je skvělá golfistka.“ Žádné jiné vysvětlení nikdy nepožadovala.

Na fotografiích z té doby Agatha vypadá mnohem pochmurněji a méně hezká, než ve skutečnosti byla. Modré oči se jí třpytily. Nos zkrášlila sprška holčičích pih a obličej dokázal rychle střídat výraz. Konečně se Archie zvedl, aby ji pozdravil. Podal jí ruku jako obchodnímu partnerovi. Usoudila jsem – způsobem, jakým uvažují ti, kteří se dopouštějí krutosti – že téhle pohledné ambiciózní ženě vlastně prokazují laskavost, protože si zaslouží někoho lepšího, než je Archie. Někoho, kdo ji sevře v náruči, bude ji bezmezně obdivovat a zůstane jí věrný. Propadala jsem pocitu viny, který mě připravoval o odvahu, proto jsem si připomínala, že Agatha je od přírody houževnatá jako kočka a vždycky přistane na nohou.

Oznámila Archiemu, nejspíš podruhé nebo potřetí, že má schůzku s Donaldem Fraserem, svým novým literárním agentem. „Když už jsem ve městě, napadlo mě, že bychom si mohli zajít na oběd, než odjedeš na víkend.“

„Dnes nemůžu.“ Archie nepřesvědčivě ukázal na svůj prázdný stůl. „Čeká mě hora práce, kterou se musím prokousat.“

„Aha. Určitě nemůžeš? Zamluvila jsem stůl u Simpsona.“

„Určitě ne,“ přikývl. „Obávám se, že jsi vážila cestu zbytečně.“

„Nechtěla byste se mnou jít vy, slečno O’Deaová? Na dámský dýchánek?“

Nesnesla bych, aby se dočkala dvojnásobného odmítnutí. „Ach ano. To by bylo milé.“

Archie podrážděně zakašlal. Jiný muž by možná byl nervózní tváří v tvář setkání jeho manželky s milenkou. Ale on se o to dávno nestaral. Přál si, aby jeho manželství skončilo, a jestli se o to přičiní skutečnost, že nás načapala jeho žena, tak ať. Zatímco budu obědvat s jeho chotí, on se dostaví na schůzku v Garrard and Company, aby mi koupil ten nejkrásnější prsten, můj první pravý diamant.

„Musíte mi o tom novém literárním agentovi vyprávět,“ zašveholila jsem a zvedla jsem se. „Závidím vám vaši vzrušující kariéru, paní Christie.“ Nebyla to lichotka. Agatina práce mě zajímala mnohem víc než Archieho suchopárný svět financí, přestože tehdy ještě nebyla tak slavná jako nyní. Ale její hvězda stoupala a zdaleka nedosáhla svého maxima. Záviděla jsem jí.

Agatha se do mě zavěsila. Nevadilo mi to. Nic mi nepřipadalo přirozenější než důvěrný vztah s jinými ženami. Měla jsem tři sestry. Agatha se usmívala, současně zasněně i odhodlaně. Archie si občas stěžoval, že od narození Teddy během posledních sedmi let přibrála, ale mně její paže připadala štíhlá a subtilní. Nechala jsem ji, ať mě odvede z kanceláře na rušnou londýnskou ulici. Tváře mi zrůžověly chladem. Vtom mě Agatha znenadání pustila a přiložila si ruku na čelo. Zavrávorala.

„Jste v pořádku, paní Christie?“

„Pro vás Agatha,“ opravila mě. „Prosím, říkejte mi Agatho.“

Přikývla jsem. A tak jsem pokračovala ve stejném duchu jako pokaždé, když vyslovila tuto žádost – za celé odpoledne jsem ji vůbec neoslovila. Ani jednou.

Znali jste někdy ženu, která se stala slavnou? Když se ohlížíte nazpátek, zcela nepochybně se vám vybavují určité věci. Jakým způsobem se prezentovala. S jakým odhodláním mluvila. Agatha až do své smrti tvrdila, že není ctižádnostivý člověk. Domnívala se, že drží svou touhu vyniknout v tajnosti, ale já jsem ji postřehla ve způsobu, jakým přelétla očima po místnosti. Vyčetla jsem to z pohledů, kterými sledovala každého, kdo

vstoupil do jejího zorného pole. Představovala si, co v sobě ten který člověk asi skrývá a jak by se to dalo shrnout do jediné věty. Na rozdíl od Archieho Agatha zajímala vaše minulost. Když jste ji sami neprozradili, něco si vymyslela a samu sebe přesvědčila, že je to pravda.

Po příchodu do přepychové restaurace nás doprovodili do patra, kde byla jídelna pro dámy. Když jsme se usadily, Agatha si sundala klobouk. Napodobila jsem její příklad, i když mnohé dámy si ponechaly ten svůj na hlavě. Načechrala si svoje pěkné vlasy a upravila si je. Nejednalo se o projev marnivosti, zkrátka si jen udělala pohodlí. Mohla se mě zeptat, co jsem pohledávala v Archieho kanceláři, ale věděla, že už mám připravenou nějakou výmluvnou lež, a na tu nebyla zvědavá.

Místo toho se otázala: „Vaše matka stále žije, nemám pravdu, slečno O’Deaová?“

„Ano, oba rodiče jsou naživu.“

Nepokrytě si mě prohlížela. Odhadovala mě. Po tolika letech snad můžu říct, že jsem byla pohledná. Štíhlá, mladá, sportovní typ. Ale žádná Helena Trojská. Kdybych jí byla, můj vztah s Archieem by možná působil méně znepokojivě. Skromnost mých půvabů naznačovala, že její muž do mě může být vážně zamilovaný.

„Jak se má Teddy?“ zeptala jsem se.

„Daří se jí dobře.“

„A jak jde psaní?“

„Taky dobře.“ Mávla rukou, jako by o nic nešlo, přestože jsem věděla, jak je na svoji práci hrdá.

Vtom se ozvala obrovská rána, neboť pikolík v bílém sáčku upustil podnos plný prázdného nádobí. Nemohla jsem si pomoci a nadskočila jsem leknutím. Muž sedící u stolu vedle nás spolu se svou manželkou si reflexivně zakryl hlavu. Není to tak dávno, co hlasitý třesk znamenal tady v Londýně něco daleko hrozivějšího než rozbité nádobí a mnozí lidé se stali svědkem toho nejhoršího.

Agatha usrkla čaje. „Jak mně se stýská po předválečném klidu! Myslíte, že se někdy vzpamatujeme, slečno O’Deaová?“

„Netuším, jak bychom mohli.“

„Předpokládám, že jste byla příliš mladá, abyste se mohla věnovat práci ošetřovatelky.“

Přikývla jsem. Během války se o raněné vojáky většinou záměrně staraly ženy v letech, aby se zabránilo vzplanutí nevhodných románků. Agatha byla přidělena do nemocniční lékárny v Torquay, kde se hodně naučila o jedech.

„Moje sestra Megs se stala zdravotní sestrou až po válce,“ odpověděla jsem, „a dodnes se téhle profesi věnuje. Pracuje v nemocnici v Torquay.“

Agatha se na nic nezeptala. Moji sestru nemohla znát. Místo toho vznesla jinou otázku. „Ztratila jste někoho blízkého?“

„Chlape, jehož jsem znala. V Irsku.“

„Padl?“

„Řekněme, že už se nikdy nevrátil domů. Ne doopravdy.“

„Archie sloužil u letectva, což pochopitelně víte. Předpokládám, že pro ty ve vzduchu to bylo jiné.“

Nechodí to tak na světě stále? Šrámy světa vždycky odnesou ti chudí. Agatha ráda citovala Williama Blakea: „Někteří se rodí pro sladké potěšení, jiní pro nekonečnou noc.“ A já jsem si v duchu říkala – přestože jsem večerla u Simpsona a její manžel mi právě kupoval zásubní prsten – že Agatha patří do té první kategorie, zatímco já do druhé.

Na Agatině tváři se objevoval výraz, který úporně potlačovala. Zase se vrátil. Jako by chtěla něco říct, ale nedokázala se k tomu přimět. Byla jsem si jistá, že mě na oběd pozvala proto, aby mě konfrontovala. Možná mě chtěla požádat o smilování. Avšak odkládat nepříjemné rozhovory je snadné, obzvlášť když konfrontace s druhými není vaším povahovým rysem.

Právě proto Agatha poznamenala: „Válka je vyložený nesmysl. Což platí pro jakýkoliv ozbrojený konflikt. Proč by měli kvůli válkám muži trpět? Kdybych měla syna, udělala bych cokoliv, aby nemusel na frontu. Je mi jedno, o co se bojuje, nebo jestli je Anglie v sázce.“

„Myslím, že bych si počínala stejně. Kdybych měla syna.“

Přinesli nám nakrájené maso a já jsem si vybrala syrovější kousek, než mám v oblíbě. Nejspíš jsem chtěla učinit dojem na Agathu. Čím jsou lidé bohatší, tím mají radši krvavější steaky. Zakrojila jsem do masa a z červené šťávy se mi zhoupl žaludek.

„Vzpomenete si někdy na toho irského chlapce?“ vyzvíдалa Agatha.

„Myslím na něho každý den.“

„Proto jste se nikdy neprovdala?“

Nikdy neprovdala. Jako bych se nemohla stát vdanou paní. „Nejspíš ano.“

„Nuže, pořád jste mladá. A kdo ví? Třeba se jednoho dne objeví – živý a zdravý.“

„Velmi o tom pochybuji.“

„Když vypukla válka, byla jsem přesvědčená, že se s Archiem nikdy nevezmeme. Ale vzali jsme se a byli spolu šťastní. Jak jistě víte. Opravdu šťastní.“

„Určitě ano.“ Úsečné a přísné. Řeči o válce mě zocelily. Člověku, který nic nemá, může být odpuštěno, když sebere jednu věc – manžela – tomu, kdo má všechno.

Přišel číšník a otázal se, jestli si dáme sýr. Obě jsme odmítly. Agatha položila vidličku, půlka jejího masa zůstala nedojedená. Kdyby nebyla tak dobře vychovaná, odstrčila by talíř. „Nesmím tolik jíst. Archie si stěžuje, že tloustnu.“

„Jste tak akorát,“ prohlásila jsem, abych ji uchlácholila, a také proto, že to byla pravda. „Sлуší vám to.“

Agatha se zasmála, trochu zlomyslně, ale posmívala se sama sobě, ne mně a já opět změkla. Nijak mě netěšilo působit druhým bolest. Smrt její matky přišla v tom nejméně vhodném okamžiku, zrovna když se Archie chystal svoji ženu opustit. Tohle jsem nechtěla. Otec Agatě zemřel, když jí bylo jedenáct, takže kromě toho, že ztratila matku, se zároveň v celkem mladém věku stala nejstarší z rodiny.

Agatha trvala na tom, že účet zaplatí, a z restaurace jsme vyšly společně. Na ulici se ke mně otočila a vzala mě za bradu.

„Máte na tento víkend nějaké plány, slečno O’Deaová?“ Její tón naznačoval, že přesně ví, co mám za lubem.

„Ne. Příští týden mám dovolenou. Budu ji trávit v hotelu Bellefort v Harrogate.“ Svě upřímnosti jsem okamžitě zalitovala. Vždyť jsem to ještě ani neřekla Archiemu. Nic jsem před ní netajila zřejmě proto, že jsme se dělily o jednoho muže, což na mě působilo dojmem spřízněnosti. Někdy jsem si připadala mnohem blíží jí než jemu.

„Rozmazlujete se,“ poznamenala, jako by tahle představa nevyhovovala její rozumné povaze. „Umíte žít.“

Naštěstí se nezeptala, jak je možné, že si můžu takový přepych dovolit.

Pustila moji bradu. V očích se jí usadil výraz, v němž jsem se tak úplně nevyznala. „Tedy se rozloučíme. Pěknou dovolenou!“

Otočila se, poodešla o několik kroků, zastavila se a vrátila se ke mně. „Vy ho nemilujete.“ Její obličej se úplně změnil. Veškerý klid byl rázem tentam a vystřídal ho rozechvění a vytržštěné oči. „Bylo by špatné, kdyby ano. Ale protože to není pravda, prosím přenechejte ho osobě, která ho zbožňuje.“

Moje podráždění bylo okamžitě pryč. Cítila jsem se přízračně a nechtělo se mi odpovídat. Jako bych se rozpustila na tisíce kousků a ty stoupaly do vzduchu. Agatha se mě už nedotkla. Místo toho mě držela očima v šachu a čekala, co ze mě vypadne. Krev mi vyprchala z tváří a pocit viny byl najednou tak silný, že jsem se nedokázala pohnout ani nadechnout.

„Paní Christie.“ Na víc jsem se nezmohla. Dožadovala se přiznání, pro nějž jsem neměla svolení jí ho podat.

„Slečno O’Deavová.“ Úsečné, konečné. Návrat k obvyklému chování. Její jméno na mých rtech bylo předzvěstí popření. A přísně mi tím dávala najevo, že se naše cesty rozcházejí.

Stála jsem před restaurací a sledovala, jak odchází. V mých vzpomínkách zmizela v mlze, ale tak to být nemohlo. Panoval jasný a chladný den. S největší pravděpodobností jednoduše odbočila za roh a ztratila se v davu.

Měla jsem se vrátit do práce, ale místo toho jsem zamířila do Archieho kanceláře. Post sekretářky už mě tolik nezajímala, teď když Archie hradil stále větší a větší část mých nákladů. Věděla jsem, že si bude lámat hlavu, jak můj oběd s Agathou dopadl, a jestli jí opravdu večer míní oznámit, že od ní odchází, mohla by argumentovat, že ho nemiluji. Proto bylo důležité dát mu na vědomí, že to není pravda.

Cestou jsem minula knihkupectví, kde byla vystavena hora dětských knížek. Na obálce byl medvídek a svíral v hrsti šušurky balonků, vznášejících se ve vzduchu. *Medvídek Pú*. Vypadal jako malý rošťák. Zašla jsem dovnitř a koupila jeden výtisk, aby ho Archie věnoval Teddy. Na okamžik mě napadlo, že bych jí ho mohla dát sama jako dárek k Vánocům. V tu dobu už mohou její rodiče žít v odloučení. Třeba Teddy stráví Vánoce se svým tatínkem a se mnou. Občas člověk slyšel o dětech, které po rozvodu zůstaly u otce, a Archie vždycky tvrdil, že ho má Teddy radši. I když... To je zkrátka celý Archie – něco takového nejen řekne, ale dokonce tomu věří.

Když jsem se vrátila do Archieho pracovny, předala jsem mu knížku, aby ji osobně donesl své dceři. Zamkl dveře a přitáhl si mě na klín. Rozepnul mi sukni a vyhrnul mi ji k pasu.

„Už to nepotrvá dlouho,“ vydechl mi do ucha a zachvěl se. Věřila jsem, že takhle to má rád. Copak si všichni muži nepotrpí na rychlovky?

Zvedla jsem se z něho a upravila si sukni. Klobouk, stále naražený na hlavě, se ani nepohnul.

„Jaká ti připadala?“ zeptal se, když se vrátil ke stolu

„Smutná.“ Kdyby mu řekla, že mě konfrontovala, já to popřu. „A ustananá.“

„Nesmíš na ni být tak vlídná. Chce to rychlý a čistý řez. Je to laskavější.“

„Určitě máš pravdu.“

Poslala jsem mu vzdušný polibek a zamířila ke dveřím v naději, že žádné z mých prohlášení nenarušilo jeho odhodlání. Po mém rozhovoru s Agathou se zdál požadavek na jeho odchod ještě naléhavější. Odemkla jsem západku.

„Nan,“ vyhrkl Archie dřív, než jsem stačila překročit práh. „Až se uvidíme příště, budu volný.“

„Vůbec ne,“ opravila jsem ho. „Budeš patřit mně.“

Usmál se a já věděla, že se nemám čeho bát. Přinejmenším jsem se mohla spolehnout, že o nás Archie své ženě řekne. Měl před sebou vytyčený cíl, a jakmile se jednou pro něco rozhodl, chladnokrevně si za tím šel jako pilot odhodlaný shazovat bomby a působit pod sebou pozdvižení a smrt. Zatímco on sám, nedotknutelný, pluje oblohou.

Přeložila Jana Vlčková